

Erobringens kunst

PÅ BESØG HOS MARTIN BRANDT HANSEN

Han tvinger kulturer til at mødes for at undersøge kunstens betydning i kulturen. Selv kalder han det en kritik af erobringen, når han eksempelvis sammensætter en figur fra Mesopotamien og grønlandske artefakter. Vi har besøgt Martin Brandt Hansen i atelieret.

Portræt Martin Brandt Hansen 2022.
Foto: Peter Langendorff

Døren står åben, da jeg træder ind på gangen, hvor atelieret ligger. På gulvet står to store vaser. "Arktisk terrakotta" kalder Martin Brandt Hansen det selv. Et klart eksempel på hans måde at bruge kunsten som en smeltedigel for forskellige kulturer.

"Grønland har ikke en plads i en europæisk kunsthistorie og har heller ikke sin egen kunsthistorie, så jeg har selv skabt det ved at tage det, jeg ved om terrakotta, og bruge det til at lave mine egne krukker og kalde det arktisk terrakotta. Jeg har stjålet fra det, der allerede er, og tvunget det ind i den kultur, jeg kommer fra," forklarer han og tilføjer:

"Mine krukker er det første terrakotta lavet af inuit. Det må have sin egen kategori."

Han peger på en terrakottavase, hvorpå han har skrevet 'Nuussuaq' med gotiske bogstaver og indgraveret tallene 3905 i noget, der kan ligne et våbenskjold. Nuussuaq er den bydel i Nuuk, han selv er opvokset i, og 3905 er postnummeret.

"Det har aldrig stået på sådan en vase før," siger han.

Grønlandsk Faxe Kondi

Kernen i Martin Brandt Hansens praksis er, at få modsætninger til at mødes.

"Det kan være det danske og det grøn-

landske, men også det fine og det ufine, det hedenske og hellige. Jeg er helt vild med at skulle prøve og se, hvad det giver at trække i de der kontraster. Det er noget, der gentager sig. Jeg tror, det kommer af det der Grønland/Danmark. Både identitetsmæssigt, men også den geopolitiske historie. Der er så mange temaer, man kan tale om," siger han.

"Der kan være noget, jeg synes er interessant, og så opstår det ud af noget ler. Jeg kan eller skal ikke svare på, om det kommer fra det ene, det andet eller det tredje egentligt, men det er i hvert fald en drivkraft for min kunst. Jeg må bare skabe værker og se, hvad værkerne siger."

Snakken falder på hans afgangsværk fra Kunstakademiet, hvor han blev uddannet fra i sommer. Her er ready-mades, skulpturer, masker, Faxe Kondi-flasker og vaser udstillet i en glasmontre. Han forklarer, at selve måden at udstille artefakterne på er inspireret af museet som rum og institution.

"Der er lidt noget museumsagtigt over det, som også kan blive til noget institutionelt, der kan handle om, hvem der viser hvad, men også hvem der ejer hvad," siger han.

Hans kunstkarriere startede med tegninger. Tiden på kunstakademiet brugte han >>

Martin Brandt Hansen, Nuussuaq Thule Vessel. Foto: Anja Skov Granerud

>> på at lave keramik, vaser, skulpturer. Nu er han optaget af museer, og hvordan genstande får betydning af at være udstillet. Som i afgangsværket.

"Jeg bliver selv optaget af at kigge på ting bag glas. Ligesom jeg er optaget af tingenes kraft eller ånd, eller hvad man kan kalde det. Har de en ånd, eller er det noget, vi bilder os ind?"

Jeg spørger til Faxe Kondi-flaskerne. Hvad symboliserer de?

"De kommer fra Faxe. Men samtidig er de noget af det mest grønlandske, man kan forestille sig. Det ved mange danskere måske ikke, men det er grønlandsk Faxe Kondi. Både fordi de er købt på Grønland og lavet der, men også fordi de er en del af kulturen," forklarer han.

Det er et tema, der går igen i mange af værkerne. At forsøge at udfordre opfattelsen af, hvor ting hører til for på den måde at undersøge eller forhandle den kulturelle

betydning af objekterne.

For eksempel en maske af Knud Rasmussen eller Lenin, som han kalder 'grønlandske masker' – ligesom for at undersøge, er de mest grønlandske, russiske eller danske? Hvad gør en genstand grønlandsk?

"Jeg bliver ofte spurgt om det der med, hvornår tingene er grønlandske, og hvornår de ikke er grønlandske. Og bare fordi jeg er kunstner og kommer fra Grønland, så betyder det ikke, at den kunst, jeg så laver, skal ligne det kunst, som er fra Grønland. Men samtidig er det også sådan, at hvad end jeg smider op på podiet, så vil det naturligvis være grønlandsk kunst, netop fordi jeg kommer fra Grønland," siger han.

"Det er noget, jeg interesserer mig meget for, og som jeg synes er fascinerende og tankevidende. Jeg forstår dem, der har de spørgsmål, fordi jeg har selv de spørgsmål. Så bruger jeg min praksis til at se, om den kan give nogle svar på en eller anden måde."

To yderpoler mødes

Et artefakt, Martin Brandt Hansen har arbejdet med, er tupilakken fra inuit-mytologi.

"Jeg hader den. Den er gået fra at være noget makabert og voodoo-agtigt til at være en pæn lille souvenir, som dronningen kan have stående på sit bord. De to yderpoler har jeg forsøgt at få til at mødes," siger han og viser et billede af en tupilak i keramik med arme fra en actionfigur. Ansigtet udgøres af et dødningshoved, der vrider sig bagover som i et skrig.

"Det er sådan noget typisk grønlandsk, som man kan tage med hjem og stille i vindueskarmen," siger han, og jeg har svært ved at tyde, om det er noget godt eller skidt.

Generelt er Martin Brandt Hansen mere optaget af undersøgelsen af forskellige genstandes betydning end af at ytre sin holdning omkring de emner, han beskæftiger sig med.

Et eksempel er udstillingen X-Ray Targets, der blev vist på Andersen's Contemporary, hvor Martin Brandt Hansen er fast tilknyttet. Her udstilles e-bay-køb side om side med grønlandske genstande, der "ser gamle ud," som han siger det.

"Der er for eksempel en helikopter fra AirGreenland, det er et objekt, som befinder sig i Grønland. Den har en infrastrukturel betydning. Selvom det er ikke-grønlandsk objekter, så er de jo ekstremt grønlandsk. Faktisk kan det ikke blive mere grønlandsk end at have en rød AirGreenland helikopter – den er jo mere grønlandsk end en udskåret souvenir-tupilak, man kan købe."

"Så der er også en genforhandling af, >>

"Jeg bliver selv optaget af at kigge på ting bag glas. Ligesom jeg er optaget af tingenes kraft eller ånd, eller hvad man kan kalde det."

Martin Brandt Hansen, Grønlandske masker. Foto: Anja Skov Granerud

Martin Brandt Hansen, Black Box, Charlottenborg, 2022. Foto: David Stjernholm

“Tiden på kunstakademiet brugte han på at lave keramik, vaser, skulpturer. Nu er han optaget af museer, og hvordan genstande får betydning af at være udstillet.”

Martin Brandt Hansen. Installationsfoto: Malle Madsen

Martin Brandt Hansen. Installationsfoto: Malle Madsen

>> hvad der kan være grønlandsk og blikket på den grønlandske kultur?” Spørger jeg.

“Ja lige præcis. Det er en ejerskabskritik. Hvem har ejerskabet over hvad? Og erobringskritik. Det er nogle ting, jeg har erobret, det er mine penge, jeg har købt dem for, det er mig der har hidkaldt dem. Så ud over det kapitalistiske, så er der også det koloniale i det. Især afgangsværket havde netop kapitalisme og identitet og ejerskab og erobring og magtforhold. Meget magtforhold som tema.”

Jeg spørger hvad han tænker om de magtforhold.

“Det er en meget kompliceret historie med Grønland og Danmark. Vi er alle klar over, at der er nogle magtforhold – mere har jeg ikke at sige til det. Kunst er noget, man kan lære af eller komme tættere på med. Det er i hvert fald det, det kan for mig. Det er en konstatering. Himlen er blå. Jeg vil bare sige, at jeg kan ikke udelukke, at det godt kan handle om magtforhold, hvis man synes, det kan minde lidt om det.”

At stjæle kultur

Vi kommer til at tale om en figur af Pazuzu, som Martin Brandt Hansen har lavet til sit af-

gangsværk. En hedensk gud fra Mesopotamien, som han har støbt som en del af værket, fordi den kulturelle betydning af guden har ændret over tid.

“På Louvre står en figur af Pazuzu, som er fundet i Mesopotamien og fragtet til Paris. Men Pazuzu er også brugt i filmen Eksorcisten, hvor den er en dæmon, der skal uddrives. Så man har taget noget fra realiteten og trukket det ind i fiktionen og vredet fortællingen,” siger han og tilføjer:

“Jeg har valgt den ånd til at være en del af mit afgangsværk, fordi jeg igen tager en anden kulturs ting og tvinger det til at have en agens med alle de andre ting, som jeg siger er grønlandske. Det har jeg personligt været i tvivl om, om jeg kan tillade mig. For jeg er opmærksom på, at jeg ikke har en baggrund

“Det er en ejerskabskritik. Hvem har ejerskabet over hvad? Og erobringskritik.”

i Irak, eller der hvor den kommer fra, så hvorfor skulle jeg så tage den?”

“Ved at gøre det, laver jeg også et værk med den historie, min kultur har været udsat for – og er udsat for i dag. Det taler ind i temaet kulturel appropriation.” ●

Martin Brandt Hansen er født i 1990 i Nuuk, Grønland. Han har studeret på Det Kongelige Danske Kunstakademis Billedkunstskoler og bor og arbejder i København. Han har blandt andet deltaget på gruppeudstillinger på Galleri Bo Bjerggaard, V1 Gallery, Museet for Religiøs Kunst i Lemvig, Nordatlantens Brygge i København, Nuuk Kunstmuseum og på afgangsudstillingen på Kunsthall Charlottenborg i 2022.